

še o pravem času tje poslal Otona Hardečkega. Vsled tega so se obrnili na drugo stran ali pred Kroissenbrunnom na Moravskem polju našli so zaslužno plačilo; — bili so popolnoma potolčeni in Štajarska je prišla v last Otokarju.¹⁾

Maja 1270 je umrl ogerski kralj Bela IV., zapustivši že precej pomadjarjeno Oggersko najstarejšemu sinu Štefanu, bivšemu štajarskemu vojvodi. Ta je imel hude, a brezuspešne boje z Otokarjem ter je že čez dve leti (1. avg. 1272) sledil očetu v večnost. Ker je njegov prvorojenec Vladislav, zaradi svoje naklonjenosti do Kumanov, Kumanec imenovan, bil še le 10 let star, polastila se je vlade njegova mati, nam že znana Kumanika Elizabeta ter je z raznimi jerobi iz duhovskega in svetnega stanu vladala tako brezozirno, da je več ogerskih plemenitnikov pobegnilo k Otokarju. To pa je unelo nov boj z Ogrji. Že februarja 1273. l. so na Avstrijsko in Moravsko, pa tudi na slov. Štajar prihrule velike trume ropazeljnih Kumanov, ki so po Dravski dolini drle celó na Koroško ter povsod ropale, plenile in požigale, da je bila groza. Tisoče Slovencev je divji sovražnik vlek na Oggersko, da bi z njimi obljudil od Mongolov opustošeno deželo. Med Kumani so postali Madjari.

Otokar je sicer že junija t. l. zbral veliko armado, s katero je udaril na Oggersko ter si priboril celo vrsto raznih trdnjav in mest, toda zaradi bližnje volitve rimskega kralja, moral se je kmalu vrniti in hiteti v Prago.²⁾

Dne 29. septembra 1273. l. je dobila nemška država novega vladarja, preslavnega Rudolfa, iz rodbine habsburških grofov, kateremu so pet let pozneje (26. avg. 1278) pomagali zlasti Madjari, uničiti ošabnega Otokarja.

Na Oggerskem so se kmalu na to začele velike homatije, ki so se s tem končale, da je l. 1301. Anžuvinec, Karol Robert, sin Karola Martela, postal ogerski kralj. To je bilo naši domovini le v korist, kajti odslej je imela Štajarska blizu 150 let mir pred divjimi Madjari. Še le l. 1446. so ogerski konji zopet teptali naše zelene livade.

Ogerski gubernator ali namestnik mladega Vladislava »posmrtnega«, Ivan Hunyady, Korvin imenovan, je želeč zmaščevati se nad svojim nasprotnikom, grofom Celjskim, požgal temu mesto Varaždin, potem pa z veliko armado prihrul mimo Borla na Dravsko polje. Ker mu deželni glavar mirnega prehoda proti Celju ni dovolil, temveč je zoper njega celó deželno brambo sklical, začel je Hunyady marca 1446 s svojimi trumami v okolici Ptuja hudo pustošiti. Razdjal je Dornavo in požgal mnogo vasij. Celjski stotnik Janez Vitovec ga je sicer napadal zdaj od jedne, zdaj zopet od druge strani, a vsekako je glavna truma ogerske armade drla naprej proti Slov. Bistrici, katero je z vso silo oblegati začela. Pa Janez Vitovec je še o pravem času tje dospel in oba napada srečno odbil. Med tem je deželna bramba jedno ogersko trumo, ki je med Ptujem in Mariborom ropala, napadla, a Hunyady je prihitel v pomoč, premagal sovražnika in ga prek Drave in Mure zapodil. Potem je poslal sina svoje sestre — »sein schwester suhn Zäckel«, — pravi stara celjska kronika, namreč Janeza Sekelja, s trumo konjikov in pešcev čez Konjice proti Celju, a ker sta tega Friderik in Ulrik Celjski zastavila, užgal je v bližini Celja več vasij ter se vrnil k Hunyady-u. Videč, da Slov. Bistrice ne dobi tako lahko v svojo oblast in da utegne v sredi med deželnimi brambovcem in celjsko armado imeti sitnobe, sklenil je Hunyady z Vitovcem dvodnevno premirje ter je v tem času s svojimi trumami naglo proti Dravi potegnil. Višje Vurberga so Ogrji prebrodili Dravo; kjer jih je

mного utonilo. Potem so napadli Vurberg, a ker se ga niso mogli polastiti, drli so proti Ptuju. Toda tam so našli že pogumnega Vitovca, ki je bil med tem mestu na pomoč prihitel. Zato so, pleneč in požigajoč, hruli v Medjimurje, od tam pa čez Legrad in Koprivnico dalje naprej, njim za petami pa hrabri Vitovec.¹⁾

(Dalje prih.)

Smešnica Ljutomerski šulvereinski učitelj je večer pred volitvijo v gostilnici pri Schramlu učil »Nemce«, kako se izgovarja kandidat dr. Kokošinek. To je bilo sila potrebno; kajti nemški kljun to slovensko ime težko »ven spravi«. — Pa smola! Ko je nemški učitelj imel voliti, imenoval je g. Kočevarja. »Kaj, koga volite vi?« vpraša predsednik. In zdaj začne učitelj kokodakati: »Ne, ne! Jaz volim Ka-ko-ko, ka-ko-ko, Košineka!«

Razne stvari.

Domače. (Sinóde) ali cerkvenega zborovanja se te dni v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru udeležuje 170 častitih gg. duhovnikov, v prvi vrsti župnikov, iz vseh krajev naše lepe škofije. Vse se vrši vsposobno in v najlepšem redu. Milostljivi knezoškof se lahko pred vsem svetom ponašajo s tako jim udano duhovščino.

(Za izpraševatelje) pri župnijskih izpitih so pri sinódi od mil. nadpastirja bili imenovani ti-le p. n. gospodje: L. Herg, dr. J. Križanič, Jakob Bohinc, Karol Hribovšek, dr. Jož. Pajek, dr. J. Mlakar, Fr. Ogradi, Jož. Herzič, Ivan Skuhala, dr. L. Gregorec, dr. A. Suhač, dr. Fr. Feuš in dr. M. Matek.

(Sveti misijon v Framu) so milostljivi knezoškof dne 27. sept. v pričo 12 duhovnikov in neštivilnega ljudstva prav slovesno sklenili ter pri tej priliki imenovali vlč. g. župnika Simona Gaberca duhovnim svetovalcem.

(Zahvalo) pristrčno milostljivemu knezoškofu, preč. g. č. kanoniku Antonu Hajseku, čč. gospodom misijonarjem in vsem drugim čč. gospodom za požrtvovalni in naporni trud v dobi sv. misijona ponižno izreka cerkveno predstojništvo v Framu: Bog plati tisočkrat!

(Najiskrenejša zahvala) bodi vsem kandidatom, volilcem, govornikom na raznih shodih, sploh vsem, ki so pripomogli k slavni zmagi Slovencev pri deželnozborskih volitvah; na kmetih smo zmagali povsodi, v mestih pa priborili znatno glasov. Vse vkupaj bodi najboljša priprava na odločilni boj v bližnjih državnozborskih volitvah! Živeli Slovenci!

»Slovensko društvo s sedežem v Mariboru.«

(Vlada) bila je Slovincem pri zadnjih volitvah povsodi na Štajarskem nemila, tudi v Celju; novi glavar grof Attems je v kmečki skupini trikrat po dva naša nasprotnika volil v komisijo, pa propal, ker njegovih ljubljencev ni bilo navzočih, v mestni skupini je pa sam svoj glas dal nepostavnemu županu vojniškemu!

(Pri otvorjenju) Železnih vrat pri Oršovi je bilo navzočih tudi deset avstrijskih državnih poslancev, med temi tudi naš vrli poslanec, g. Franc Robič.

(Iz Šoštanja) nas nekdo vpraša: Kdo vè, kakšno ime zasluži tisti mož, ki je pri zadnjih trških volitvah se hvalisal, da je edino on Slovincem pomagal do zmage, zdaj pa z vso močjo proti njim agituje? Kdo vè kako ime zasluži tisti, ki nemčurjem pete liže in jim kaj »naprej piska?« Kdo vè, zakaj tako ljubijo naši »šklafi« prve in druge vrste našega novega Madžareka?

¹⁾ Muchar, Gesch. Steierm., V., 246—283.

²⁾ Muchar, l. c., 353 in Meynert, Gesch. Oesterr., IV., 217.

¹⁾ Krones, Die Freien von Saneck II., 103—106; Muchar, Gesch. Steierm., V., 332—336 in A. J. Caesar, Annales Duc. Styriae, III., 426.

(Pogorel) je 23. dne sept. ob polnoči hlev krčmarja in posestnika Karola Holler iz občine Draženberg v cmureški fari. Ker so ogenj prepozno zapazili, niso mogli živine rešiti ob pravem času. Vlačiti so jo morali iz ognja. Posestnik je izgubil dva vola, tri krave in dva konja. Največja nesreča pa je to, da sta se zelo obžgala tudi dva hlapca, katera sta takoj drugi dan v hudih bolečinah umrla. Ogenj se je unel v listnjaku, in sicer najbrž po nemarnosti kakšnega hlapca, ki je pri nastiljanju kadil.

(Oni ne previdni hlapec), ki je nedavno pri Vojniku povozil staro žensko, se piše Janez Brdovnik iz Stranic, ponesrečena ženska pa 76-letna Jera Volavšek iz Celja.

(Otročarijo za Celje) moramo imenovati veliko knjigo, ki so jo izdali nemški pisatelji in risarji, večinoma iz »rajha«, v korist »celjskega studentenheima«.

(Za armenske kristijane) se bojda moli na sinodi, tako vé povedati današnja »Marburgerca«, ter priporoča, naj se ondi moli tudi za zatirane spodnještajarske Nemce. Pri nas zatirani Nemci! Kdo se ne smeje?

(Poročil) se je dne 28. sept. pri Sv. Juriju ob južni železnici g. dr. Anton Mihalič, okrajni zdravnik ljutomerski, z gospodično Matildo Kavčičevo. Častitamo.

(Naši hmeljarji) imajo letos tako po količini kakor po kakovosti pridelka slabo letino. Ne le da je vreme spravljanje zakasnilo, vplivalo je tudi slabo na pridelek. Zgodnji lepi hmelj se sedaj kupuje po 40 do 50 kr. 1 kg.

(Sejem.) Ker v Mariboru ni več živine, bolne na gobcih in parkljih, zato je cesarsko namestništvo dovolilo živinski sejem za prih. ponedeljek. Prihodnjo soboto, dne 3. okt., se v Mariboru tudi odprejo svinjski sejmovi. Naj bode cesarsko namestništvo še drugim krajem tako milostno!

(Maribor je slovensko mesto!) Tako je kričal po ulicah ono večer neki »pijan« slov. kmet, kakor to poroča »Marburgerca«. In vino veritas! Pred meseci sta bila tukaj dva Nemca iz »rajha«, mož in žena, ki sta se na glas hudovala: »Čemu vendar imenujejo Maribor čista nemško mesto, ko skoro vse po ulicah slovenski govori!«

(Še zopet toča!) Dne 24. sept. ob 6. uri zjutraj je divjal vihar in naliv s točo po Škalah in Velenju. Toča je zlasti veliko škode napravila po velenjskih vinogradih.

(»Mariboržanka«) zopet besno napada čast. duhovščino. V nedeljo je udrihala po dveh vzglednih duhovnikih, po preč. g. kanoniku A. Hajšek in vlč. g. duh. svetovalcu Sim. Gabercu. Večina nemških trgovcev v Mariboru prisega na to prusaško kunjjo. Gospodje duhovniki, pomnite to pri nakupilih!

(Smrtna kosa) je v Mekotnjaku pri Ljutomeru dne 21. sept. pokosila v obče spoštovanega 60letnega Tomaža Novaka. Bil je zvest naročnik našega lista, več let občinski svetovalec in odbornik, 36 let paznik braneske graščine in 8 let njen oskrbnik. Naj v miru počiva!

(Pojasnilo.) Slavno uredništvo! V 38. številki od dne 17. sept. t. l. Vašega cenjenega lista se bere med raznimi stvarmi novica, ki se začne z besedami »V očitno pohujšanje«. Ker se dotične trditve ne vjemajo z resnico, zato se naj z ozirom na § 19. tis. postave sprejme in v prih. številki na ravno tistem mestu objavi ta-le popravek, oziroma pojasnilo. 1. Neresnično je, da bi se bilo na praznik Male gospojnice v šol. sobah slikalo ter tako delalo javno pohujšanje in bilo Bogu v obraz, kajti ta dan v šol. sobah sploh nihče ni kaj delal, kar se lahko s pričami dokaže. 2. Stavbo novega šol. poslopja je res prevzel g. Fr. Skaza, posestnik pri

Sv. Martinu pod Šalekom, kajti je bil on edini, ki je prišel k zmanjševalni dražbi, da-si se je bil dan dražbe po časopisih in tudi pri domačih cerkvah razglasil. Povemo pa tudi očitno, da je s podjetnikom popolnoma zadovoljna občina in kraj. šol. svet, da se stavi šol. poslopje po vsem solidno, da je on dal tukajšnim ljudem dovolj zasluzka in se torej podvzeteje stavbe po njem nikakor »škandalozno« imenovati ne more in tudi ne sme. — Krajni šol. svet v Mozirju, dne 19. septembra 1896. — Načelnik: Alojzij Goričar.

(Plašč po vetru.) Dne 8. sept. je g. Dragotin Hribar rekel na shodu v Mozirju, da je pripravljen najostrejšo pokoro delati, ako se je kaj zoper duhovščino pregrešil; dne 20. sept. pa je že udrihal v Litiji, ob Svetčevi 70letnici po »klerikalcih in kaplančkih«. Govoril je ondi baje v imenu štajarskih Slovencev. Zoper takega »zastopnika« mi najodločneje protestujemo.

(V Rogatecu), ki ima sedaj 600 prebivalcev, so pred 60 leti bile samo štiri osebe, ki so znale nemški. Letos pa je pri deželnozborskih volitvah slov. kandidat ondi dobil samo tri glasove. Žalostna nam majka!

(Morilec znorel?) Dne 25. sept. so pripeljali iz Celja v Ljubljano Pavla Fermeta, ki je bil na smrt obsojen zaradi groznih umorov na Trojanah in pri Vranskem, da ga preišče zdravnik, ker se domneva, da je Ferme blazen.

(Požar.) Dne 23. sept. je na Humu pri Ormožu zgorel škedenj kmetu Mih. Ivanuši. K sreči je pihal jug in prišli so ljudje z njiv, da so rešili druga poslopja in žitnico. Ivanuša je bil zavarovan pri »Slaviji«, a ima vendar mnogo več škode. Najbrž so užgali otroci. — Isti dan je tudi v Ormožu pri »ciglencah« pogorela zaran neka streha, katero pa so hardečki gasilci pogasili, predno so »priforali« ormoški »fajerberji«.

(Samomor.) Dne 19. sept. se je ustrelil 21letni Alfonz Lah, uradnik užitninskega davka, v neki gostilnici v Mariboru. Uzrok samomora je neznan.

(Ubegel prisilni delavec.) Dne 25. sept. so mislili 21letnega, malovrednega Antona Rotovnika, rojenega v slov.-graškem okraju, spraviti iz Spod. Dravograda po železnici v prisilno delavnico v Messendorfu pri Gradcu. Toda malopridnež, dasi je bil uklenjen, je žendarijem pobegnil iz čakalnice, da se ne ve kam.

(Na protiframasonski shod) v Tridentu, ki se je te dni vršil, je šel iz Maribora kot zastopnik mil. knezoškofo preč. g. kanonik dr. Ivan Križanič.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Vincenc Plaskan, župnik v Zibiki, je dobil župnijo Sv. Jurija ob južni železnici. — Č. g. novomašnik Franc Kosel pride za duhovnega pomočnika na Dobrno.

(Društvene.) (Celjski Sokol) si namerava omisliti društveno zastavo, ki bode ponosno plapolala po »nemškem« Celju. Vsled tega vrli Sokol prosi slov. domoljube za radodarne prispevke.

(Majšberško bralno društvo) lepo napreduje; šteje že 60 rednih udov in okoli 20 podpornikov. Veselice studeniškega bralnega društva na Ptujski gori se pa iz tehtnih uzrokov ni moglo udeležiti.

(V Žalcu) bode namesto dne 27. sept. prih. nedeljo, dne 4. oktobra popoldne ob 3. uri dirka. Premije so letos visoke. Kdor se hoče dirke udeležiti, naj se oglasi vsaj do dne 3. okt. do 6. ure zvečer.

(Ptujске dijaške kuhinje) odbor je imel prvo sejo v novem šolskem letu, v katerej je 17 dijakom dovolil ali za vsaki dan ali vsaj za večino dni v tednu poldansko hrano. Ob enem je povabil namesto umrlega prof. g. Kunsteka in bivšega č. g. vikarija M. Črnkota v odbor dva nova odbornika in sicer č. g. Fr. Moravca in g. J. Sedlaček-a, tajnika posojilnice. — Odbor naznanja to p. n. rodoljubom s prošnjo, da ne pozabijo

tudi v novem šolskem letu našega društva ter ga podpirajo po svojih močeh v prospeh slovenske učeče se mladine.

(Otvoritev »Mozirske kočee«) na Golčki planini nad Mozirjem vrši se v ponedeljek, dne 5. oktobra. Odhod iz Mozirja ob 7. uri zjutraj. Ob 11. uri dopoldne slovesno blagoslovljenje nove planinske kočee. »Savinska podružnica Slov. planinskega društva« vabi tem potom najljubše vse svoje p. n. člane in prijatelje planinstva k tej slovesnosti.

Iz drugih krajev. (Mesec oktober) so tudi letos sv. oče, rimski papež s posebnim pismom posvetili Devici Mariji z željo, naj se tudi letos vsepovsodi opravlja rožnavenska pobožnost.

(Božja kazen.) Mornar Anton Makijanič s Hvara, vrnivši se iz Amerike, pripoveduje s prisego, da je videl v mestu Galvis nesrečneža, ki je bil s puško ustrelil v razpelo. Bogokletnik se je v istem trenutku udril živ v zemljo, kjer se nahaja še vedno. Že je minolo od tedaj 6 mesecev, a nesrečnež niti ne je, niti ne pije. Skušali

so izveliči ga, toda pokazalo se je, da je to nemogoče. Živo pokopani ničesar ne govori, le tu pa tam vsklika: »Gorim! Izgarjam!«

(Na drevesu umrl.) Dne 17. sept. je šel 77letni Janez Marolt v Korenem blizu Ljubljane v svoj sadnosnik, da bi hruske potrgal. Ko nekaj pozneje pride njegov sin na vrt, najde očeta na drevesu mrtvega, med vejami z glavo navzdol visečega. Bržčas se je starček spodrsnil in ubil.

(Ženski shod) je bil te dni v Berlinu. Iz vseh krajev sveta je prišlo kacic tri tisoč, seveda gosposkih žensk, ker druge ne utegnejo. Zborovale so 8 dni, in govorov je bilo 96. To vam je bilo klepetanja!

(Iz Ljubljane.) Današnji številki smo priložili prospekt g. Trnkóczy-ja, lekarnarja v Ljubljani, in nanj vse č. bralce s tem opozarjamo.

Loterijne številke.

Line 26. septembra 1896: 30, 87, 85, 33, 40
Trst » » » 58, 1, 42, 71, 28

Kdor si hoče eksistenco oskrbeti,
Kdor hoče zaslužiti denar,
Kdor hoče pri gospodarstvu varčevati,
naj kupi: 2-6

Pauly-jevo knjigo receptov,

ki obsega nad 1000 receptov, kako je lahko in po ceni samemu pripraviti — brez aparatov in strojev — vse le mogoče reči za dom in trgovino, nadalje vse vrste likerov, žganih pijač, balzamov, životnih esenc, skrivnostnih pomočkov, kisa, medicine, mošta, 17 vrst različnih vin, vina iz jagod, piva, vkuhanega sadja, peciva, zdravil za ljudi in živino, mila, pomade, črnila, gorčične vmake itd. itd. Da je knjiga dobra in rabljiva spričuje to, da je bila na razstavah v Zagrebu, Aradu, Gradcu, Strasburgu in Temešvaru odlikovana z veliko srebrno svetinjo. Knjiga obsegajoča 320 strani stane broširana 2 gld. v platno vezana 3 gld. in je zakladnica za vsako obitelj, neobhodno potrebna vsakemu krčmarju in trgovcu. Dobi se pri **Maksu Pauly v Köflach-u** (Štajarsko).

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franco.

Benedikt Hertl, vlastitelj grajščine Golč pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar;
Alb. Müller, drogist.

Maribor: Al. Quandest, Gospo-
ska ulica. 19

Minuendo-dražba

za stavljenje nove mežnarije v Ljutomeru bode v nedeljo, dne 4. oktobra ob 3. uri popoldne; udeležniki morajo položiti 300 gld. vadija, in si lahko že poprej pregledajo načrt, proračun in pogoje pri načelniku konkurenčnega odbora g. Ivanu Vaupotiču.

Konkurenčni odbor v Ljutomeru,
dne 22. septembra 1896.

2-2 Ivan Vaupotič m. p., načelnik.

Kovaškega mojstra

takoj sprejme Franc Pungartnik v Hočah.

Učence s primerno šolsko omiko se sprejme v mesarijo pri **Fr. Grad, Braslovče** v Savinjski dolini. Pogovor ustmeno ali pismeno. 1-2

Veliko vinsko prešo

po ceni proda **Ana Tieber** na Laškem (Markt Taffer). 1-2

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod »Zukunftsvorsorge« Gradec, poste restante. 2

Mala zidana hiša

prav blizu Maribora z 2 sobama in 2 kuhinjama s kletjo se prav po ceni proda. Naslov pove upravnistvo tega lista. 2-2

Živinski sejem,
ki je tukaj vsako leto dne 4. oktobra, t. j. na dan sv. Franciška, bode letos po dovoljenju visokega c. k. namestništva v Gradcu v ponedeljek, dne 5. oktobra 1896, kar se s tem naznanja občinstvu.
Tržki občinski urad Sv. Lenart v Slov. gor., dne 28. sept. 1896.
Župan: Mravljak.

Kathreiner
KNEIPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:
Kathreiner

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröezer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica: VII₂ Stiflgasse 19. I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“.

16